

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 494/2005

Γνωμοδοτών: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νομικός Σύμβουλος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Αριθμός ερωτήματος: 1780/27-9-05 του Γραφείου Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Περίληψη ερωτημάτων: Ερωτάται αν : α) Οι εκθέσεις των Επιθεωρητών δημοσίων έργων (Ε.Δ.Ε.) είναι υποχρεωτικές για τους φορείς εκτέλεσής τους σε περίπτωση που είναι διαφορετικές από τις αντίστοιχες του Ειδικού Συμβούλου ποιοτικού ελέγχου (ΕΣΠΕΛ).

β. Οι εκθέσεις του Σώματος Επιθεωρητών δημοσίων έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) είναι υποχρεωτικές για τις υπηρεσίες παραγωγής δημοσίων έργων των Περιφερειών, σε περίπτωση που διαφοροποιούνται από αυτές των μονάδων ελέγχου των Περιφερειών και

γ. Στις περιπτώσεις που κοινοποιείται η έκθεση των Ε.Δ.Ε. και δεν απαντούν οι αρμόδιοι φορείς ή δεν την εφαρμόζουν, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 9 του Ν. 1418/84 ποιες ποινές επιβάλλονται και από ποιόν.

Επί των ερωτημάτων αυτών γνωμοδοτώ ως κατωτέρω:

Σ.Α.Τ.Ε.

Ισχύουσες διατάξεις .

I. Στο άρθρο 3 παρ. μόνη περ. α, β, ε και στ του Ν. 1418/84 (Α' 23) αναγράφονται τα εξής:

«Για την εφαρμογή του νόμου αυτού οι παρακάτω όροι έχουν την ακόλουθη σημασία:

α) «Εργοδότης» ή «κύριος του έργου» είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η σύμβαση ή κατασκευάζεται το έργο.

β) «Φορέας κατασκευής του έργου» είναι η αρμόδια αρχή ή υπηρεσία που έχει ευθύνη παραγωγής του έργου.

ε) «Διευθύνουσα υπηρεσία» ή «Επιβλέπουσα υπηρεσία» είναι η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διαίκηση της κατασκευής του έργου.

στ) «Προϊστάμενη αρχή» ή «Εποπτεύουσα αρχή» είναι η αρχή ή υπηρεσία ή όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του και ιδίως αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της σύμβασης ή άλλων στοιχείων αυτής, όπου ορίζεται από το νόμο αυτόν και τα Π/Δτα που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του.

Ο τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων των άνω υπηρεσιών και των φυσικών προσώπων που τις στελεχώνουν αναλύεται διεξοδικά στο ν. 1418/84 και το Π.Δ. 609/85 (ιδία άρθρα 6, 7, 8 και 11 του ν. 1418/84 και 28, 34, 43, 45, 46, 47, 53 και 55 του Π.Δ. 609/85).

II. α. Στο άρθρο 22 παρ. 1, 7, 8, 9 και 11 του ίδιου νόμου αναγράφονται τα πιο κάτω:

«1. Για τη διαρκή (περιοδική ή έκτακτη) επιθεώρηση των έργων που εκτελούνται από φορείς του δημόσιου τομέα, όπως κάθε φορά ορίζεται, συνιστάται Σ.Ε.Δ.Ε. που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)».

«7. Το έργο της επιθεώρησης κατευθύνεται, παρακολουθείται, ελέγχεται και γενικά εποπτεύεται από τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ως πρόεδρος και τρία μέλη Ε.Δ.Ε. που ορίζονται από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά παράλληλα με το έργο της επιθεώρησης το οποίο αναλαμβάνουν ως Ε.Δ.Ε. Το Εποπτικό Συμβούλιο

Σ.Α.Τ.Ε.

υποβάλλει στον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εξαμηνιαίες εκθέσεις για την πορεία και αποτελεσματικότητα της επιθεώρησης και προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της επιθεώρησης και γενικά του ελέγχου. Ο Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου ασκεί όλα τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις καθήκοντα προϊσταμένου των Ε.Δ.Ε. Για τα καθήκοντα αυτά μπορεί να εξουσιοδοτεί γενικά ή ειδικά τα άλλα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου».

«8. Ο τρόπος διεξαγωγής των επιθεωρήσεων, οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των Ε.Δ.Ε. κατά τη διενέργεια των επιθεωρήσεων, οι αντίστοιχες υποχρεώσεις των υπηρεσιών των φορέων κατασκευής του έργου, τα θέματα που σχετίζονται με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της επιθεώρησης, οι απαραίτητοι όροι εχεμύθειας και χαρακτηρισμού του απορρήτου και γενικά κάθε θέμα που σχετίζεται με τις βασικές και γενικές αρχές της επιθεώρησης και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου, ρυθμίζεται με κανονισμό που προτείνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Οι Ε.Δ.Ε. βοηθούνται στο έργο τους από την αρμόδια για την επιθεώρηση των έργων οργανική μονάδα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, που τους παρέχει την απαραίτητη διοικητική μέριμνα».

«9. Οι αρχές ή τα όργανα των φορέων του δημόσιου τομέα, που είναι αποδέκτες των εκθέσεων ή πορισμάτων επιθεώρησης δημοσίων έργων της ευθύνης τους, υποχρεούνται να πληροφορήσουν τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και το Σ.Ε.Δ.Ε. για τα μέτρα που έλαβαν ή προτίθενται να λάβουν αν και εφόσον από την επιθεώρηση προκύπτει η ανάγκη λήψης μέτρων για την περαιτέρω εύρυθμη πορεία παραγωγής του έργου ή για τους υπεύθυνους της παραγωγής του».

«11. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συνιστώνται Γραφεία του Σ.Ε.Δ.Ε. στις έδρες των Περιφερειών του Κράτους. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια».

β. Κατ' εφαρμογή της παρασχεθείσας με την παράγραφο 8 του άρθρου 22 του Ν. 1418/84 εξουσιοδότησης εκδόθηκε η ΕΔ2α/01/71/Φ.Ν. 294/9-6-86 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «έγκριση κανονισμού επιθεωρήσεων δημοσίων έργων», στα άρθρα 1 παρ. 1, 2 και 3, 2, 3 και 6 αναγράφονται τα εξής:

«1. Σκοπός των Επιθεωρήσεων είναι ο έλεγχος, εξακρίβωση και συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν την παραγωγή του έργου,

Σ.Α.Τ.Ε.

ο εντοπισμός και διαπίστωση τυχόν προβλημάτων, στελειών ή παραλείψεων που εμφανίζονται στην πορεία εκτέλεσης και η έγκαιρη πληροφόρηση των υπεύθυνων φορέων, ώστε να είναι δυνατές διορθωτικές παρεμβάσεις, με κατάλληλες νομοθετικές, διοικητικές και οργανωτικές ρυθμίσεις και η λήψη μέτρων για τον καταλογισμό ευθυνών όταν υπάρχουν.

2. Με τις Επιθεωρήσεις πέρα από τον έλεγχο, διαπίστωση και λήψη μέτρων, επιδιώκεται:

- η αρμονική συνεργασία με τις Υπηρεσίες, η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για το σύνολο των υπηρεσιακών δραστηριοτήτων και η ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση και γρήγορη διεκπεραίωση των θεμάτων, με τελικό στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας των Υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας και τη μείωση του κόστους των έργων.

- επισήμανση δυσχερειών στην άσκηση των Υπηρεσιακών ενεργειών καθώς και η εκτίμηση του ρόλου και της προσφοράς των Υπηρεσιών κατά την εκτέλεση της αποστολής τους.

- δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και αποδοτικής συνεργασίας μεταξύ όλων των συντελεστών παραγωγής των έργων.

3. Η Επιθεώρηση των έργων είναι τακτική και έκτακτη. Τακτική Επιθεώρηση ενεργείται κατά περιόδους, που καθορίζονται από το Εποπτικό Συμβούλιο.

Έκτακτη Επιθεώρηση γίνεται στις περιπτώσεις που ειδικοί λόγοι το επιβάλλουν και μπορεί να περιορίζεται σε ορισμένο έργο ή ομάδα έργων και σε ορισμένες Υπηρεσίες ή ομάδα υπηρεσιών.

Η εντολή τακτικής ή έκτακτης Επιθεώρησης παρέχεται από τον Πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου ή τα μέλη αυτού, εφόσον υπάρχει σχετική εξουσιοδότηση του Προέδρου προς τα μέλη.

Εντολή Επιθεώρησης μπορεί να δώσει απευθείας ο Υπουργός και Υφυπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων».

«2. 1. Επιθεωρήσεις διενεργούνται στα έργα των φορέων του Δημοσίου Τομέα, όπως αυτός προσδιορίστηκε στην παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/1982 (ΦΕΚ Α' 65).

2. Σε Επιθεώρηση υπόκεινται οι Υπηρεσίες και τα έργα ολόκληρης της επικράτειας. Ως χώροι Επιθεωρήσεων ορίζονται οι έδρες των Υπηρεσιών και οι τόποι των έργων.

3. Οι Επιθεωρήσεις εκτείνονται σε όλες τις φάσεις παραγωγής από τη μελέτη, τη δημοπράτηση, την κατάρτιση των συμβάσεων, τη διαχείριση των συμβάσεων μέχρι και την οριστική παραλαβή των έργων και σε οποιοδήποτε στάδιο βρίσκονται οι παραπάνω φάσεις. Ελέγχονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τα εξής:

Οι μελέτες των έργων να είναι άρτιες και πλήρεις.

Να τιμολογούνται - κατά το δυνατό - όλες οι εργασίες που θα εκτελεσθούν, ώστε να ολοκληρώνονται τεχνικά και λειτουργικά τα έργα και να εξασφαλίζονται στους διαγωνισμούς συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού.

Το τεχνικό αντικείμενο της μελέτης να ανταποκρίνεται σε ολοκληρωμένο έργο ή ολοκληρωμένο και αυτοτελές για χρήση τμήμα έργου.

Τα υλικά όλων των έργων που κατασκευάζονται, είτε από εργοληπτικές επιχειρήσεις ή από του φορείς τους με αυτεπιστασία, να ανταποκρίνονται στις υπάρχουσες δυνατότητες κατ' απόλυτη προτεραιότητα εσωτερικής αγοράς.

Στις μελέτες των έργων Οργανισμών κοινής Ωφέλειας, να προδιαγράφονται οι όροι για τις απαραίτητες άδειες επεμβάσεων ή τομών στα οδοστρώματα, καθώς και οι όροι για την έγκαιρη και πλήρη αποκατάσταση των φθορών στα οδοστρώματα, στα γειτονικά έργα ή σε τρίτους.

Η εκτίμηση του συνολικού χρόνου περαίωσης των έργων να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες του έργου, του τόπου κατασκευής, των προϋποθέσεων χρηματοδότησης και λοιπών ειδικών συνθηκών.

Η σωστή επιλογή το συστήματος υποβολής προσφορών, η περιγραφή των ειδικών όρων, των τιμολογίων μελέτης και προσφοράς, η πληρότητα των Διακηρύξεων και η ευρεία δημοσιότητα και συμμετοχή στους διαγωνισμούς.

Η νόμιμη και τεκμηριωμένη αιτιολόγηση και εφαρμογή τυχόν παρεκκλίσεων του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν.Δ. 2386/1953, όπως ισχύει μετά το Β.Δ. 120/1960.

Η πλήρης αιτιολόγηση των «εξαιρετικών» διαδικασιών τυχόν απευθείας αναθέσεων κλπ. δηλ. οι εξαιρέσεις του άρθρου 86 του Ν.Δ. 361/1969 (ΦΕΚ Α' 205), όπως κάθε φορά ισχύει, καθώς και των υπολοίπων εξαιρέσεων των ειδικών περιπτώσεων της κείμενης νομοθεσίας.

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος ή των δικαιολογημένων τροποποιήσεών του.

Σ.Α.Τ.Ε.

Η σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή του έργου και η τήρησης των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 19 του Ν. 716/1977.

Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Υπηρεσίας στις «Επιτροπές παρακολούθησης των έργων», στις περιπτώσεις που έχουν συσταθεί και λειτουργούν τέτοιες επιτροπές.

Η εκτέλεση πρόσθετων ή υπερασυμβατικών εργασιών, μόνο εφόσον έχουν προεγκριθεί ή εγκριθεί από τον αρμόδιο φορέα.

Τα θέματα που αφορούν στις παρατάσεις προθεσμιών, γενικών ή ειδικών των ποινικών ρητρών, των συγκριτικών πινάκων και Π.Κ.Τ.Ν.Μ.

Οι πληρωμές των εργασιών και ο σωστός υπολογισμός της αναθεώρησης των τιμών, με βάση την κατανομή των ποσοτήτων εργασιών, για κάθε αναθεωρητική περίοδο, στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εργασιών.

Η τήρηση τυχόν ανατρεπτικών προθεσμιών και η διενέργεια των παραλαβών των έργων μέσα σε προθεσμίες που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις.

Η οικονομικότητα των εργασιών που εκτελούνται με αυτεπιστασία και η χρηστή διαχείριση».

«3. 1. Ο αριθμός των Επιθεωρητών Δ.Ε. που ενεργεί κάθε συγκεκριμένη Επιθεώρηση - τακτική ή έκτακτη - καθώς και ο αναγκαίος για την Επιθεώρηση χρόνος, καθορίζονται κάθε φορά από το Εποπτικό Συμβούλιο.

2. Η τακτική Επιθεώρηση Υπηρεσίας ενεργείται κατά κανόνα από Επιθεωρητή ή Επιθεωρητές Δ.Ε., που, σε προγενέστερο χρόνο, δεν έχουν επιθεωρήσει την ίδια Υπηρεσία.

Εντολή έκτακτης Επιθεώρησης δεν πρόκειται στον ίδιο ή τους ίδιους Επιθεωρητές Δ.Ε. που είχαν διενεργήσει την τελευταία τακτική Επιθεώρηση της ίδιας Υπηρεσίας.

3. Ο τρόπος διενέργειας των Επιθεωρήσεων, τακτικών ή έκτακτων, υπόκειται σε γενικούς κανόνες σύμφωνα με τα επόμενα του παρόντος άρθρου.

4. Ο Επιθεωρητής Δ.Ε. μεταβαίνει χωρίς ή με προειδοποίηση, στην έδρα της Υπηρεσίας ή στους τόπους των έργων.

Ανακοινώνει στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας - σε περίπτωση απουσίας του - στο νόμιμο αναπληρωτή του, το σκοπό της επίσκεψής του, επιδεικνύει τα στοιχεία (α) και (β) της παρ. 4 του άρθρου 1 του παρόντος κανονισμού, τον ενημερώνει για το γενικότερο σκοπό και χαρακτήρα των Επιθεωρήσεων και του

υπενθυμίζει – αν χρειαστεί – το άρθρο 5 του παρόντος, για τις υποχρεώσεις των Υπηρεσιών.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ο Επιθεωρητής Δ.Ε. ερευνά τους φακέλους των εργολαβικών συμβάσεων ή με αυτεπιστασία εκτελούμενων έργων που διαχειρίζεται η Υπηρεσία.

Η έρευνα δυνατόν να αφορά στο σύνολο των εκτελούμενων έργων ή μέρος του συνόλου ή αντιπροσωπευτικές ομάδες ή κατηγορίες έργων.

Ελέγχει, εντοπίζει, εξακριβώνει και καταγράφει τυχόν ατέλειες ή παραλείψεις, που αφορούν στην επίβλεψη και εποπτεία των υπόψη έργων, με βάση τις γενικές αρχές που περιγράφονται στο άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού για το αντικείμενο των Επιθεωρήσεων».

5. Ο Επιθεωρητής Δ.Ε. επιθεωρεί τα έργα, προκειμένου να διαπιστώσει την έντεχνη κατασκευή και άρτια εμφάνισή τους.

Στις επιτόπιες Επιθεωρήσεις ο Επιθεωρητής μπορεί να ζητήσει την παρουσία του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας ή του νόμιμου αναπληρωτή του ή του επιβλέποντα Μηχανικού.

Ενημερώνεται επί τόπου, ελέγχει, διαπιστώνει και καταγράφει διάφορα στοιχεία που αφορούν ενδεικτικά μεταξύ άλλων, στη νόμιμη εκπροσώπηση και επί τόπου στελέχωση της Εργοληπτικής Επιχείρησης, στην επάρκεια μηχανικών μέσω των, στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος των εργασιών, στην ποιότητα και σωστή φύλαξη υλικών που προσκομίστηκαν για ενσωμάτωση στο έργο, στη λήψη των απαραίτητων μέτρων προστασίας τυχόν ημιτελών κατασκευών του έργου, στη συνεχή και συστηματική επίβλεψη των εργασιών, στην τήρηση φακέλου εργαστηριακών ελέγχων, στην τήρηση ημερολογίου του έργου και στοιχείων παραλαβής αφανών εργασιών, στην πορεία σύνταξης και ελέγχου των επιμετρήσεων, στην αποκατάσταση τυχόν ελαττωματικών κατασκευών κλπ. Αντίστοιχα στοιχεία ελέγχει και προκειμένου για έργα που εκτελούνται με αυτεπιστασία, ιδιαίτερα όσον αφορά τη διαχείριση των πόρων, των μέτρων και την απασχόληση του προσωπικού».

«6. 1. Η έκθεση τακτικής ή έκτακτης Επιθεώρησης Υπηρεσίας στέλνεται από το Εποπτικό Συμβούλιο, στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής.

2. Αν το Εποπτικό Συμβούλιο κρίνει αναγκαίο, ορισμένες εκθέσεις Επιθεωρήσεων μπορεί να υποβληθούν μόνο στον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων που σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του

Σ.Α.Τ.Ε.

Ν. 1418/84, ασκεί την εποπτεία στην όλη κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα προκειμένου να κρίνει για την περαιτέρω προώθηση της έκθεσης.

3. Αν, από την έκθεση Επιθεώρησης, προκύπτουν ατέλειες ή παραλείψεις με άμεσες συνέπειες στο χρόνο και το κόστος των κατασκευών ή διαπιστώνονται ή υποκρύπτονται περιστατικά βλαπτικά για το συμφέρον του έργου και γενικότερα πλημμέλειες – διαφόρων βαθμών – στην παρακολούθηση, τον έλεγχο και την διοίκηση των έργων, το Εποπτικό Συμβούλιο πληροφωρεί έγκαιρα τους υπεύθυνους φορείς για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων.

Η επισήμανση παραβάσεων που, κατά τη κρίση του Εποπτικού Συμβουλίου επισύρουν διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις, γίνεται σε ειδικό παράρτημα που συνοδεύει την έκθεση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

Το Εποπτικό Συμβούλιο αν διαπιστώνει πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις, που διώκονται αυτεπάγγελα, υποχρεούται να στείλει την έκθεση Επιθεώρησης στον αρμόδιο Εισαγγελέα».

III. α. Στο άρθρο τέταρτο παράγραφο 4 του Ν. 2372/96 αναγράφονται τα εξής: « Στα δημόσια έργα που εκτελούνται από όλους τους φορείς του ευρύτερου Δημόσιου τομέα και συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιτρέπεται εκτός από τους ελέγχους που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις για τα δημόσια έργα, να διενεργούνται έλεγχοι ποιότητας των κατασκευαζόμενων έργων και από Σύμβουλο που προσλαμβάνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ύστερα από σχετικό διαγωνισμό. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. κανονίζονται όλα τα σχετικά θέματα με τον τρόπο διενέργειας των ελέγχων, την υποχρέωση των υπηρεσιών για παροχή στοιχείων και πληροφοριών στο Σύμβουλο, ώστε να διευκολύνεται το έργο του, την ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους χώρους κατασκευής του έργου και στις πηγές λήψης των υλικών, την ακώλυτη πραγματοποίηση δειγματοληψιών, τη συνεργασία των υπηρεσιών και των εργαστηρίων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, τον τρόπο αποκατάστασης των διαπιστούμενων ελαττωμάτων και τυχόν επίλυση διαφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του π.δ. 609/1985 (ΦΕΚ 223 Α) ή τα καθοριζόμενα στη σύμβαση και ρυθμίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την αποτελεσματικότητα του ποιοτικού ελέγχου».

Σ.Α.Τ.Ε.

β. Περαιτέρω με το νόμο 2860/2000 ρυθμίστηκαν τα θέματα που αφορούν στη διαχείριση κλπ. Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης κλπ.» με το άρθρο 2 του οποίου ορίστηκε ότι η διαχειριστική αρχή έχει τη συνολική ευθύνη του προγραμματισμού και της εφαρμογής του Κ.Π.Σ. και οριοθετήθηκαν σε γενικές γραμμές οι στόχοι, οι αρμοδιότητες και ο τρόπος άσκησής τους, ενώ στο άρθρο 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου αναφέρεται ότι «η διαχείριση του Κ.Π.Σ. και εκτέλεση της αποστολής και των καθηκόντων του άρθρου 2 ασκούνται μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (ήδη Οικονομίας και Οικονομικών) (διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ.)...».

Επίσης στο άρθρο 6 του ίδιου νόμου αναγράφονται τα εξής:

- «6.1. Η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος ασκεί τον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο (ια) σε όλα τα στάδια από την προετοιμασία μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης
2. Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει εάν ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει τα μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και τις προϋποθέσεις για την ορθή εκτέλεση των πράξεων. Ειδικά για τις πράξεις η εφαρμογή των οποίων διέπεται από το ν. 1418/1984, όπως ισχύει κάθε φορά και από τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις, η διαχειριστική αρχή του προγράμματος προβαίνει υποχρεωτικά σε προέγκριση των σταδίων εξέλιξής τους, όπως τα στάδια αυτά ορίζονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.
3. Κατά το στάδιο της εκτέλεσης της πράξης η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει και με επιτόπιο έλεγχο:
- (α) τη νομιμότητα των πράξεων, τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και την τήρηση των διαδικασιών,
 - (β) την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο,
 - (γ) την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος και
 - (δ) την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας.
4. Μετά τη γνωστοποίηση της ολοκλήρωσης της πράξης από τον τελικό δικαιούχο, η διαχειριστική αρχή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο των ποιοτικών, οικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων της πράξης, καθώς και σε έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση και την

απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα και συντάσσει σχετική βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων από τον τελικό δικαιούχο.

5. Για κάθε διενεργούμενο έλεγχο συντάσσεται έκθεση και τα πορίσματά της καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ. και κοινοποιούνται στην Αρχή Πληρωμής, στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και στον τελικό δικαιούχο.

6. Η διαχειριστική αρχή, εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 2980/1995 του Συμβουλίου, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου ελέγχου. Μέχρι την περάτωση του ελέγχου και την έκδοση σχετικού πορίσματος, ενημερώνει την Αρχή Πληρωμής και ζητά την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από την αρμόδια υπηρεσία. Μετά την έγκριση του πορίσματος ελέγχου από τον οικείο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την Αρχή Πληρωμής και εισηγείται στις αρμόδιες υπηρεσίες την άρση της αναστολής χρηματοδότησης ή λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας της παράβασης, των δημοσιονομικών της επιπτώσεων και των διατάξεων του άρθρου 39 του Κανονισμού, εισηγείται στα αρμόδια όργανα την υποχρεωτική διακοπή της χρηματοδότησης του έργου ή τη μείωση του ύψους της. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επιστροφή παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών διενεργείται καταλογισμός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Όταν οι παρατυπίες που διαπιστώθηκαν συνιστούν πειθαρχικό ή ποινικό αδίκημα, αντίγραφο του σχετικού φακέλου αποστέλλεται στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ορίζεται ειδικότερη η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Τέλος, στο άρθρο 9, επίσης του νόμου 2860/2000 διαλαμβάνονται τα πιο κάτω:

«9.1. Η Αρχή Πληρωμής διενεργεί

- α) Ελέγχους με διασταύρωση στοιχείων πληρωμών που καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ. από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- β) Ελέγχους στις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, ιδίως ως προς την ορθή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- γ) Δειγματοληπτικούς ελέγχους στους τελικούς δικαιούχους και στις πράξεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ.. Με πρόταση της Αρχής Πληρωμής οι

Σ.Α.Τ.Ε.

έλεγχοι του εδαφίου αυτού μπορεί να πραγματοποιούνται από υφιστάμενη ελεγκτική υπηρεσία του Δημοσίου.

2. Σε ειδικές περιπτώσεις με απόφαση του προϊσταμένου της Αρχής Πληρωμής μπορεί ο έλεγχος να ανατίθεται σε ειδική ομάδα ελέγχου στην οποία συμμετέχουν υπάλληλοι της Αρχής Πληρωμής, υπάλληλοι του δημόσιου τομέα ή και ιδιώτες, ή να αναθέτει το έργο του ελέγχου σε ελεγκτικές εταιρείες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αμοιβή των μελών των ομάδων ελέγχου κατά παρέκκλιση του άρθρου 11 του ν. 2470/1997, καθώς και ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των εμπειρογνομόνων.

3. Η Αρχή Πληρωμής καταχωρίζει τα πορίσματα των ανωτέρω ελέγχων στο Ο.Π.Σ. και τα γνωστοποιεί στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και του επιχειρησιακού προγράμματος, στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και στον τελικό δικαιούχο.

4. Η Αρχή Πληρωμής, εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου ελέγχου. Μέχρι την περάτωση του ελέγχου και την έκδοση σχετικού πορίσματος η Αρχή Πληρωμής εντέλλεται την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από τις οικονομικές υπηρεσίες των αρμόδιων Υπουργείων, Περιφερειών ή φορέων και ενημερώνει την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ..

5. Μετά την έκδοση πορίσματος ελέγχου, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ύστερα από εισήγηση της Αρχής Πληρωμής, και μετά από γνώμη της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος, αίρεται η αναστολή χρηματοδότησης ή, λαμβανόμενων υπόψη της βαρύτητας της παράβασης, των δημοσιονομικών της επιπτώσεων και των διατάξεων του άρθρου 39 του Κανονισμού, διακόπτεται η χρηματοδότηση του έργου ή μειώνεται το ύψος της. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επιστροφή παρονόμως ή αχρεωσήτως καταβληθέντων ποσών γίνεται ο καταλογισμός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Όπου απαιτείται, τα στοιχεία διαβιβάζονται στα αρμόδια, για τον έλεγχο των εμπλεκόμενων, πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές.

6. Η Αρχή Πληρωμής παρακολουθεί την πορεία εξέλιξης των θεμάτων που παρέπεμψε σε άλλες δημόσιες αρχές με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και ενημερώνει την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών.

Σ.Α.Τ.Ε.

IV. Οι κρίσιμες διατάξεις συμπληρώνονται με την 64517/Ε. ν. Σ. 6195/2-10-03 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Β' 1539) στην οποία αναφέρονται τα αφορόντα στις αρμοδιότητες και τον τρόπο άσκησής τους από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. η οποία έχει ως εξής:

«1.1. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους επαλήθευσης της ποιότητας στα δημόσια έργα που εκτελούνται από όλους τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται έργα υποδομών, που εντάσσονται και χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ., του Ταμείου Συνοχής και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένων και των έργων που κατασκευάζονται με συμβάσεις παραχώρησης.

2. Ελέγχεται, κατά το δυνατόν, αντιπροσωπευτικό δείγμα με βάση το σύνολο των έργων και με κριτήρια επιλογής το είδος, το μέγεθος, την κατηγορία, τη σημασία ή τη σπουδαιότητα του έργου, τις φάσεις κατασκευής, την γεωγραφική κατανομή και τους φορείς που εκτελούν τα έργα. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. καταρτίζει, ανά τρίμηνο, πρόγραμμα ελέγχων το οποίο υποβάλλεται και εγκρίνεται, στο σύνολό του, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Με όμοια απόφαση μπορεί να οριστεί η διενέργεια ελέγχου από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. και σε άλλα έργα, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμά του.

3. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. ελέγχει την εφαρμογή των όρων της σύμβασης κατασκευής (ποιοτικών και ποσοτικών), εξετάζοντας την τήρηση των εγκεκριμένων τευχών και σχεδίων, που τη συνοδεύουν ως αναπόσπαστα μέρη της, των ισχυόντων Κανονισμών καθώς και των ισχυουσών προτύπων Τεχνικών Προδιαγραφών.

4. Στο πλαίσιο αυτό ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. :

I. Εξετάζει το φάκελο των ποιοτικών ελέγχων του έργου που τυχόν διενεργήθηκαν από κρατικά ή άλλα αναγνωρισμένα εργαστήρια δημοσίων έργων ή από το εργαστήριο ποιοτικού ελέγχου του αναδόχου, εφόσον αυτό προβλέπεται στη σύμβαση, και καταγράφει τις παρατηρήσεις του σχετικά με το εάν οι ως άνω έλεγχοι είναι επαρκείς προκειμένου να εξάγονται ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την απαιτούμενη ποιότητα κατασκευής των στοιχείων του έργου καθώς και εάν διενεργήθηκαν σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Σ.Α.Τ.Ε.

II. Εκτελεί ελεγκτικές εργασίες πεδίου, επιτόπου των έργων, διενεργεί τις αντίστοιχες εργαστηριακές δοκιμές και ελέγχει δειγματοληπτικά την ποιότητα τυχόν υλικών που εισκομίσθηκαν με έγκριση της υπηρεσίας "επί τόπου των έργων" ή σε αποθήκες του αναδόχου που έχουν δηλωθεί και εγκριθεί από την υπηρεσία ή στους χώρους παραγωγής τους (πηγές λήψης, εργοστάσια -θεματοφυλακές). Επίσης μπορεί να ελέγχει δειγματοληπτικά, υλικά ή σύνθετα υλικά που προσκομίζονται στο εργοτάξιο ή στους χώρους κατασκευής και να διενεργεί, αν απαιτείται, δειγματοληψίες από τα μέσα μεταφοράς τους, προκειμένου να διαπιστώσει το δόκιμο των υλικών αυτών ή την παρασκευή τους σύμφωνα με την σε κάθε περίπτωση εγκεκριμένη σύνθεση.

III. Διενεργεί επιθεωρήσεις ή και αξιολογήσεις των συστημάτων ελέγχου ποιότητας των αναδόχων, περιλαμβανομένων των διαδικασιών, των καταγραφών αποτελεσμάτων, του εξοπλισμού των εργαστηρίων και των υπηρεσιών δοκιμών.

IV. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί, μετά από εντολή της Επιβλέπουσας το έργο του Υπηρεσίας, να διενεργεί και πρόσθετους ελέγχους και δοκιμές στον τόπο του έργου ή εκτός αυτού, καθώς και ελέγχους, δοκιμές και επιθεωρήσεις του διεξαγόμενου από προμηθευτές ελέγχου ποιότητας παράλληλα με τους επί τόπου πρότυπους συμβατικούς ελέγχους επαλήθευσης (περιλαμβανομένης της εφαρμογής τους και στις εκτός του χώρου εκτέλεσης του έργου κατασκευές) στους ακόλουθους ενδεικτικά τομείς:

Σιδηροκατασκευές, επαλήθευση συγκολλήσεων

-Προστατευτικές επιστρώσεις

-Προκατασκευασμένο και προεντεταμένο σκυρόδεμα

-Εξοπλισμοί Η/Μ, εφέδρανα γεφυρών και παραγωγή των στοιχείων τους.

V. Διενεργεί δειγματοληπτικούς ποσοτικούς ελέγχους, που αφορούν στην ανά φυσική μονάδα εργασίας περιεκτικότητα των υλικών και στις σύμφωνα με τη σύμβαση του έργου διαστάσεις της έτοιμης εργασίας. Ο ποσοτικός έλεγχος αφορά τις αντίστοιχες εργασίες πεδίου και δειγματοληψίες που διενεργεί ο Ε.Σ.Π.ΕΛ.

5. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. διαθέτει και λειτουργεί ένα διαπιστευμένο εργαστήριο με δυνατότητες διακρίβωσης και βαθμονόμησης για όλες τις δραστηριότητες του παρόντος άρθρου που αναφέρονται στους συμβατικούς ελέγχους επαλήθευσης που διενεργεί Μεριμνά επίσης για την εξασφάλιση της συνεργασίας ενός διαπιστευμένου εργαστηρίου με δυνατότητες διακρίβωσης και βαθμονόμησης για τους πρόσθετους

ελέγχους και δακιμές, ύστερα από διαβούλευση με την Επιβλέπουσα του έργου του Υπηρεσία.

Σ.Α.Τ.Ε.

6. Σε περιπτώσεις που ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. διαπιστώνει ότι κάποιοι συμβατικοί ποιοτικοί όροι είναι ελλιπείς ή αόριστοι ή δεν δύνανται να ικανοποιηθούν λόγω αναντιστοιχίας με το έργο, οι αντίστοιχοι έλεγχοι διενεργούνται σύμφωνα:

α) με τα ισχύοντα πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές και κανονισμούς (άρθρο 21 του ν.1418/84), ή

β) με τους όρους που καθορίζει σχετική απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής του φορέα κατασκευής του έργου, ύστερα από πρόταση του Ε.Σ.Π.ΕΛ.

Άρθρο 2

Υποχρέωση των υπηρεσιών και των αναδόχων για παροχή στοιχείων και πληροφοριών

στον Ε.Σ.Π.ΕΛ.

Εξασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης του Ε.Σ.Π.ΕΛ. στους χώρους κατασκευής των

έργων και στις πηγές λήψης των υλικών καθώς και της ακώλυτης πραγματοποίησης δειγματοληψιών.

1. Η Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών που επιβλέπει τη σύμβαση του Ε.Σ.Π. ΕΛ. ή εντεταλμένα όργανά της, ενημερώνει εγγράφως τις Προϊστάμενες Αρχές των φορέων κατασκευής των έργων για τους επικείμενους ελέγχους του Ε.Σ.Π.ΕΛ. στα έργα ευθύνης τους, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στις Διευθύνουσες Υπηρεσίες των φορέων κατασκευής όσο και στους αρμόδιους για τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς Υπουργείων ή Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών καθώς και στις αντίστοιχες Διαχειριστικές Αρχές.

Οι Προϊστάμενες Αρχές των προς έλεγχο έργων υποχρεούνται να διευκολύνουν την διενέργεια του ελέγχου του Ε.Σ.Π.ΕΛ., ενδεικτικά ως κάτωθι:

(i) διάθεση στον Ε.Σ.Π.ΕΛ. φωτοαντιγράφων των συμβατικών τευχών, της τεχνικής μελέτης, των σχεδίων και του φακέλου ελέγχου ποιότητας του έργου. Τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να είναι διαθέσιμα και από τον ανάδοχο στο εργοτάξιο του έργου ή να τα προσκομίσει ο ανάδοχος αν το έργο έχει περαιωθεί στις περιπτώσεις που από υπαιτιότητα του αναδόχου αποδεδειγμένα κωλυσιεργείται ή καθυστερείται ο έλεγχος, η αρμόδια Υπηρεσία του Υπ. Οικ. Ο. ενημερώνει την προϊστάμενη Αρχή

του έργου, η οποία και υποχρεούται να κινήσει τις διαδικασίες επιβολής των κυρώσεων που προβλέπονται από το Π.Δ. 278/99. **Σ.Α.Τ.Ε.**

Ειδικότερα, θα πρέπει να παρέχουν στον Ε.Σ.Π.ΕΛ. φωτοαντίγραφα από:

το τεύχος της διακήρυξης, τη σύμβαση, την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων, την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, την τεχνική περιγραφή, το τιμολόγιο μελέτης, το τιμολόγιο προσφοράς, τον προϋπολογισμό μελέτης, τον προϋπολογισμό προσφοράς, το πρόγραμμα κατασκευής, την τελευταία πιστοποίηση, τους συγκριτικούς πίνακες ή τους ανακεφαλαιωτικούς -πίνακες εργασιών, τις εγκριθείσες αλλαγές της μελέτης, τις εγκρίσεις παρατάσεων προθεσμίας, τον κατάλογο των εγκεκριμένων σχεδίων (συμπεριλαμβανομένης της γενικής κάτοψης ή γενικής διάταξης του έργου), τα αποτελέσματα δοκιμών, τα έγγραφα που αφορούν κακοτεχνίες, τις αναφορές μη συμμόρφωσης, τους πίνακες ελαχίστων απαιτούμενων και εκτελεσθεισών ποιοτικών δοκιμών, τις μελέτες σύνθεσης, τα πρωτόκολλα δοκιμών και τα πιστοποιητικά ποιότητας υλικών.

ii) παροχή ελεύθερης πρόσβασης του Ε.Σ.Π.ΕΛ. στα εργαστήρια των αναδόχων, αν οι συμβάσεις των έργων προβλέπουν τέτοια εργαστήρια.

iii) ενημέρωση του Ε.Σ.Π.ΕΛ. για τα υλικά "επί τόπου των έργων" ή σε "αποθήκες του αναδόχων" ή στους πιστοποιημένους, από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, χώρους παραγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 40 του Π.Δ. 609/1985 (Φ.Ε.Κ. 223 Α') που πρόκειται να ενσωματωθούν στο έργο. Το ίδιο ισχύει για τις πηγές λήψης των αδρανών υλικών ή τις επιχειρήσεις προμήθειας των "σύνθετων υλικών" (π.χ. σκυροδέματος, ασφαλτοσκυροδέματος κ.λπ.) ή βιομηχανικής παραγωγής υλικών, συσκευών, Η/Μ, κλιματιστικών κοκ.

2. Οι Προϊστάμενες Αρχές είναι υπεύθυνες, ως Εποπτεύουσες Αρχές, για την τήρηση έναντι του Ε.Σ.Π.ΕΛ. των ανωτέρω υποχρεώσεων. Οι Προϊστάμενοι των Διευθυνουσών Υπηρεσιών (ή των αντιστοιχών τμημάτων κατασκευών) και οι επιβλέποντες υποχρεούνται να διαθέτουν στον Ε.Σ.Π.ΕΛ. τα ανωτέρω στοιχεία και κάθε τι σχετικό με τον έλεγχο.

3. Οι Διευθύνουσες Υπηρεσίες και οι ανάδοχοι των αντιστοιχών έργων υποχρεούνται να εξασφαλίσουν στο Ε.Σ.Π.ΕΛ. τα εξής:

i) την ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβασή του στους χώρους κατασκευής και στα εργοτάξια των έργων καθώς και στις πηγές λήψης των υλικών και στοιχείων που ενσωματώνονται στα έργα.

ii) την επί τόπου ενημέρωσή του από τους επιβλέποντες μηχανικούς. Σε περιπτώσεις απουσιών ή κωλυμάτων, η επίβλεψη εκπροσωπείται από τους Προϊσταμένους των Διευθυνουσών Υπηρεσιών ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Σε κάθε περίπτωση οι

Σ.Α.Τ.Ε.

ανάδοχοι εκπροσωπούνται από τους διευθυντές των εργοταξίων ή παρίστανται με εκπροσώπους τους.

iii) την απρόσκοπτη διενέργεια αυτοψιών, δειγματοληψιών και μετρήσεων ή δοκιμών στο χώρο κατασκευής του έργου ή εκτός αυτού.

Άρθρο 3

Συνεργασία των υπηρεσιών και των εργαστηρίων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με τον Ε.Σ.Π.ΕΛ.

Με μέριμνα και ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Ποιότητας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, τα κρατικά ή άλλα αναγνωρισμένα Εργαστήρια Δημοσίων Έργων παρέχουν στον Ε.Σ.Π.ΕΛ. κάθε αναγκαίο στοιχείο ή πληροφορία ή διευκρίνιση για τους ελέγχους που διενήργησαν στα αντίστοιχα έργα.

Άρθρο 4

Αποτελέσματα ελέγχων Ε.Σ.Π.ΕΛ.

1. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. καταγράφει, στην Τεχνική του Αναφορά, τα αποτελέσματα του ελέγχου, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

i) τις ελεγκτικές εργασίες που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του Ε.Σ.Π.ΕΛ., σε σχέση με την πρόοδο εκτέλεσης του φυσικού αντικειμένου του υπό έλεγχο έργου,

ii) τα αποτελέσματα από την εξέταση των ελέγχων που διενεργήθηκαν από κρατικά ή άλλα αναγνωρισμένα εργαστήρια δημοσίων έργων,

iii) τη συγκρότηση, τις δυνατότητες, το βαθμό πληρότητας και τα αποτελέσματα των ελέγχων των εργαστηρίων των αναδόχων, αν προβλέπονται τέτοια στη σύμβαση κατασκευής.

iv) τα αποτελέσματα των ελέγχων επαλήθευσης που διενεργήθηκαν από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. στον τόπο εκτέλεσης των εργασιών ή στις πηγές λήψης των υλικών ή στα εργοτάξια ή εργοστάσια/ μονάδες παραγωγής υλικών ή σύνθετων υλικών ή βιομηχανικών ειδών που ενσωματώνονται στο έργο και τα σχετικά με τους ελέγχους

αυτούς αποτελέσματα εργαστηριακών δοκιμών στο εργαστήριο του Ε.Σ.Π.ΕΛ.

v) τη συνολική εικόνα από το μακροσκοπικό / οπτικό έλεγχο όλων των τμημάτων και εργασιών της κατασκευής, στα οποία υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης και παρατήρησης.

Σ.Α.Τ.Ε.

vi) τα αποτελέσματα των ελέγχων συμμόρφωσης σε περιπτώσεις μη τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων, καθώς και των ελέγχων αποκατάστασης των διαπιστωμένων (από προηγούμενους ελέγχους ή άλλες διαδικασίες) ελαττωμάτων.

vii) τις εργασίες που παρουσιάζουν αστοχίες ή πλημμέλειες και αν αυτές έχουν πιστοποιηθεί από την αρμόδια υπηρεσία

viii) ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. καταγράφει, στην Τεχνική του Αναφορά, με ακρίβεια τις θέσεις όπου παρατήρησε τα επουσιώδη ή ουσιώδη ελαττώματα (αστοχίες ή πλημμέλειες) και προτείνει:

Το ύψος της περικοπής των αμοιβών των αναδόχων για τις περιπτώσεις που σύμφωνα με την κρίση του εμπίπτουν στο άρθρο 7 του ν. 1418/1984 (επουσιώδης αστοχίες με

δυσανάλογο κόστος αποκατάστασης) ή -Την άμεση αποκατάσταση των αστοχιών - πλημμελειών που διαπιστώνει, με καθαιρέσεις ή ανακατασκευές, όπου απαιτούνται.

ix) Ανακεφαλαιωτικό σημείωμα, που περιέχει το σύνολο των ευρημάτων του.

2. Με βάση τα ανωτέρω, και με την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί κρίνονται επαρκή, η Τεχνική Αναφορά καταλήγει σε πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένες διαπιστώσεις για την κατάσταση των έργων σε κατηγορίες με βάση τη διάκριση των διαπιστούμενων ελαττωμάτων (ποσοτικών και ποιοτικών αστοχιών) σε τμήματα ή στο σύνολο των έργων ως εξής:

Κατηγορία έργων (i): περιπτώσεις που, σύμφωνα με αιτιολογημένη κρίση του, είτε δεν υπάρχουν καθόλου αστοχίες είτε οι αστοχίες ή πλημμέλειες (σε οποιοδήποτε τμήμα του έργου και αν βρίσκονται), έχουν επουσιώδη χαρακτήρα, δηλαδή χωρίς ιδιαίτερες συνέπειες στην όλη ποιότητα των εργασιών ή μπορεί εύκολα να αποκατασταθούν από τον ανάδοχο.

Κατηγορία έργων (ii): έργα με ουσιώδη ελαττώματα, που όμως δεν επιφέρουν επιπτώσεις στην αντοχή και στατική επάρκεια των κατασκευών και εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε ενωρίτερο χρόνο τη συντήρηση.

Κατηγορία έργων (iii): έργα με ουσιώδη ελαττώματα που όμως επιφέρουν ιδιαίτερα σοβαρές και μη αναστάξιμες επιπτώσεις στα έργα (σε ότι αφορά την αντοχή και την

στατική τους επάρκεια) και εκτιμάται βάσιμα και αβιοιογημένα ότι θα απαιτήσουν καθαιρέσεις και ανακατασκευές.

Σ.Α.Τ.Ε.

3. Στις περιπτώσεις που οι αστοχίες ή πλημμέλειες εντοπίζονται σε έργο για πρώτη φορά, και αυτές κρίνονται ως ουσιώδη ελαττώματα, το έργο χαρακτηρίζεται ως "επανελέγξιμο", με υποχρέωση επανελέγχου από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία αποστολής της Τεχνικής Αναφοράς στη Διευθύνουσα Υπηρεσία του έργου, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 5 της παρούσας.

4. Οι Τεχνικές Αναφορές του Ε.Σ.Π.ΕΛ. έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα και ο ίδιος υποχρεούται στην τήρηση της εχεμύθειας και στο μη σχολιασμό προς τρίτους των δραστηριοτήτων και διαπιστώσεων του.

Άρθρο 5

Χρήση των αποτελεσμάτων του ελέγχου.

Αποκατάσταση τυχόν ελαττωμάτων & αστοχιών.

1. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. υποβάλλει τις Τεχνικές Αναφορές του στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία του, η οποία τις κοινοποιεί στις Προϊστάμενες Αρχές των φορέων κατασκευής των έργων, τις Διευθύνουσες Υπηρεσίες των έργων, στους αρμόδιους Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς των αντίστοιχων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στις αντίστοιχες Διαχειριστικές Αρχές και στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Τα ανακεφαλαιωτικά σημειώματα κοινοποιούνται στην Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής και στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.).

2. Στις περιπτώσεις έργων που κατατάσσονται στις κατηγορίες (ii) & (iii) του ανωτέρω Άρθρου 4, οι Τεχνικές Αναφορές υποχρεωτικά κοινοποιούνται στο Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, του άρθρου 22του Ν.1418/84, το οποίο και θέτει τα αντίστοιχα έργα σε διαρκή Επιθεώρηση.

3. Στις περιπτώσεις που ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. κατατάσσει τα έργα στην κατηγορία (iii) τότε οι αντίστοιχες Τεχνικές Αναφορές κοινοποιούνται από την Επιβλέπουσα Υπηρεσία του Ε.Σ.Π.ΕΛ. και στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης για τη διερεύνηση τυχόν διοικητικών ευθυνών των εμπλεκομένων, καθώς και στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών για διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών.

4. Οι Προϊστάμενες Αρχές και οι Διευθύνουσες Υπηρεσίες των έργων, με ευθύνη των Προϊστάμενων τους, μετά την λήψη των Τεχνικών Αναφορών του Ε.Σ.Π.ΕΛ., υποχρεούνται:

.να προβούν στη λήψη των κατάλληλων μέτρων (σύμφωνα με τα ευρήματα και τις συστάσεις του Ε.Σ.Π.ΕΛ.) το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της Τεχνικής Αναφοράς του Ε.Σ.Π.ΕΛ. και σε κάθε περίπτωση πριν από την οριστική παραλαβή των υπό έλεγχο έργων. **Σ.Α.Τ.Ε.**

.να μεριμνήσουν για τη συμμόρφωση των εμπλεκομένων στην παραγωγή του έργου με τις συστάσεις του Ε.Σ.Π.ΕΛ. και να παρακολουθήσουν τον τρόπο αποκατάστασης των διαπιστούμενων ελαττωμάτων (κατάπτωση ποινικών ρητρών, περικοπή αμοιβών του αναδόχου, καθαιρέσεις ανακατασκευές του έργου), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της Νομοθεσίας περί Δημοσίων Έργων.

.να μεριμνήσουν για την εκκίνηση των απαραίτητων διαδικασιών που αφορούν την επιβολή των οριζόμενων ποινών στους αναδόχους, εφόσον στις Τεχνικές Αναφορές του Ε.Σ.Π.ΕΛ. αναφέρονται παραβάσεις των κανονισμών εκτέλεσης των δημοσίων έργων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Π.Δ.121/2001 ή/και 278/1999.

.να δηλώσουν στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, στο πλαίσιο υποβολής των Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών, τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται και τα οποία πρέπει να αφαιρούνται από τις δηλώσεις πληρωμών του έργου.

.ειδικότερα, σε ότι αφορά τα έργα που κατατάσσονται στις κατηγορίες (ii) & (iii) σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσης, οι Διευθύνουσες Υπηρεσίες των έργων αυτών, με ευθύνη των Προϊστάμενων τους καθώς των Προϊστάμενων Αρχών των έργων, υποχρεούνται εντός ενός (1) μηνός από τη λήψη των Τεχνικών Αναφορών να υποβάλλουν στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή και να κοινοποιήσουν στον Ε.Σ.Π.ΕΛ., στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία του Ε.Σ.Π.ΕΛ., στην Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής και στην Ε.Δ.ΕΛ., χρονοδιάγραμμα και τρόπο αποκατάστασης των ευρημάτων των ελέγχων καθώς και τα μέτρα που έλαβαν προς τους αναδόχους των έργων, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Το χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία υποβολής του, με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις και κατόπιν έγκρισης από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, όταν συντρέχουν περιστάσεις που είναι ανεξάρτητες από την ευθύνη των Διευθυνουσών Υπηρεσιών και των αναδόχων των εν λόγω έργων.

.μετά το πέρας των αποκαταστάσεων της ανωτέρω παραγράφου και σε κάθε περίπτωση πριν την παρέλευση τετραμήνου από την κοινοποίηση της σχετικής

Τεχνικής Αναφοράς του Ε.Σ.Π.ΕΛ. και οπωσδήποτε πριν από την προσωρινή παραλαβή, να προβούν άμεσα στις εξής ενέργειες: **Σ.Α.Τ.Ε.**

-υποβάλλουν στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, με κοινοποίηση στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία του Ε.Σ.Π.ΕΛ., έκθεση αποκατάστασης των ευρημάτων συνοδευόμενη από αίτημα επανελέγχου των αντίστοιχων έργων.

-υποχρεούνται να κοινοποιήσουν, σε χρονικό διάστημα που δεν πρέπει να υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα, σε όλα τα διοικητικά όργανα που προβλέπονται στην προηγούμενη

παράγραφο όλες τις Ειδικές Διαταγές που επέβαλαν και που αφορούν περικοπή αμοιβών των αναδόχων.

5. Σε κάθε περίπτωση οι Προϊστάμενες Αρχές των υπό έλεγχο έργων δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε οριστική παραλαβή των έργων που έχουν καταταχθεί στις κατηγορίες (ii) και (iii), εάν δεν έχει προηγηθεί επιβεβαίωση της αποκατάστασης των ευρημάτων από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ.

6. Η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, έχει υποχρέωση να παρακολουθεί την τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών. Εφόσον οι παραπάνω προθεσμίες (της παραγράφου 4) σε έργα που έχουν χαρακτηριστεί "επανελέγξιμα" παρέλθουν άπρακτες ή ο νεότερος έλεγχος του Ε.Σ.Π.ΕΛ. τα έχει κατατάξει στις κατηγορίες (ii) ή (iii), τότε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του Ν.2860/2000 τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα διενεργούν έκτακτο δημοσιονομικό έλεγχο και ανάλογα με το αποτέλεσμα αυτού εφαρμόζονται οι διαδικασίες του Εθνικού Συστήματος Δημοσιονομικών Διορθώσεων, της Κ.Υ.Α. 907/052/2.7.2003 (ΦΕΚ/Β/02.07.2003). Επισημαίνεται ότι άμεσο αποτέλεσμα της κατάταξης ενός έργου στην κατηγορία (ii) ή (iii) είναι η αναστολή επιλεξιμότητας των δαπανών του από το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

7. Μετά τη λήψη των εγγράφων επιβεβαίωσης αποκατάστασης των ελαττωμάτων, ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. ασκεί επανέλεγχους. Σκοπός των οποίων είναι η διαπίστωση της συμμόρφωσης των φορέων κατασκευής/ αναδόχων στις συστάσεις της Τεχνικής Αναφοράς.

8. Οι δαπάνες αποκατάστασης των ελαττωμάτων στα έργα, που διαπιστώθηκαν από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ., βαρύνουν τους αναδόχους των υπό έλεγχο έργων. Σε περίπτωση που σύμφωνα με τη σύμβαση δεν προκύπτει ευθύνη των Αναδόχων, όπως σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εκτέλεσης έργων δι' αυτεπιστασίας, γεγονός

που θα βεβαιώνεται από το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.), αυτές καταλογίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία των δημοσιονομικών διορθώσεων και βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο και συγκεκριμένα το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για τα έργα αρμοδιότητας Υπουργείων και Περιφερειών ή τους προϋπολογισμούς των Νομικών Προσώπων για έργα αρμοδιότητας Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν πληρωμές συγχρηματοδοτούμενες από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής. **Σ.Α.Τ.Ε.**

9. Στις περιπτώσεις που οι ανάδοχοι των έργων ασκούν διοικητικές προσφυγές-αναφορές οι αρμόδιες Αρχές που επιλαμβάνονται των ανακλήσεων ή τροποποιήσεων ή ακυρώσεων για τις σχετικές διοικητικές πράξεις μπορεί να ζητήσουν από την Επιβλέπουσα Υπηρεσία του Ε.Σ.Π.ΕΛ. τη διενέργεια λεπτομερούς επανελέγχου επαλήθευσης της ποιότητας από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. στο σύνολο του έργου.

Προκειμένου για "δικαστική επίλυση διαφορών", αν κρίνεται αναγκαίο, ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. παρίσταται ως μάρτυρας του Κυρίου του Έργου, εκπροσωπούμενος με στέλεχος της "Ομάδας Διοίκησης" του.

V. Τέλος, με το άρθρο 9 παρ. 1, 2 και 3 του Ν. 3263/04 ορίσθηκαν οι πειθαρχικές ποινές των διοικητικών οργάνων που ασχολούνται με την παραγωγή των Δημοσίων Έργων, ενώ με το άρθρο 12 παρ. 3 περ. δ του ίδιου νόμου καταργήθηκαν οι προϊσχύουσες διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του Ν. 1418/84.

Οι διατάξεις του Ν. 3263/04 έχουν ως εξής:

«9.1. Η υπαίτια παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του φορέα κατασκευής του έργου αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα.

2. Ιδίως αποτελούν πειθαρχικό αδικήματα:

α) Για τους επιβλέποντες το έργο: η υπαίτια καθυστέρηση στην ενημέρωση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την εκ μέρους του αναδόχου παραβίαση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής ή την κατασκευή ελαττωματικών εργασιών ή την ενσωμάτωση ελαττωματικών υλικών ή την παράλειψη τήρησης των νόμιμων μέτρων ασφάλειας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

β) Για τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας: η παράλειψη κίνησης και διεκπεραίωσης της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου παρά τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων, η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των επιμετρήσεων και των λογαριασμών του έργου και η χορήγηση εντολών για εκτέλεση εργασιών οι

οποιές δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση, ούτω άλλως πως είναι επιτρεπτή η εκτέλεσή τους κατά τις κείμενες διατάξεις.

γ) Για τον Προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης αρχής: Η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των ανακεφαλαιωτικών Πινάκων και των Πρωτοκόλλων προσωρινής και οριστικής παραλαβής, η χορήγηση παράτασης προθεσμίας χωρίς να υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις και η παράλειψη έκδοσης απόφασης σε ένσταση του αναδόχου κατά απόφασης κήρυξης έκπτωσης, εντός της δέμηνης προθεσμίας του Άρθρου 6 παρ. 7 του παρόντος. **Σ.Α.Τ.Ε.**

3. Για τα αδικήματα των προηγούμενων παραγράφων ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, είτε επιβάλλει εις βάρος των υπαιτίων, ανάλογα με τη βαρύτητά τους, την πειθαρχική ποινή του προστίμου μέχρι ποσού αντίστοιχου του μισθού των έξι (6) μηνών είτε τους παραπέμπει στο οικείο πειθαρχικό όργανο για την επιβολή των κατά τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενων κατά περίπτωση πειθαρχικών ποινών».

Συμπεράσματα.

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτουν τα πιο κάτω συμπεράσματα σχετικά με τα υποβληθέντα ερωτήματα.

α. Η ευθύνη της παραγωγής των δημοσίων έργων ανήκει στα θεσμοθετημένα όργανα όπως προκύπτουν (κυρίως) από τις διατάξεις του Ν. 1418/84 και του Π.Δ. 609/85, σε συνδυασμό και με τις οργανωτικές διατάξεις του κυρίου ή του φορέα κατασκευής κάθε έργου.

β. Το Σ.Ε.Δ.Ε. έχει αρμοδιότητα στα έργα όλων των φορέων του δημόσιου τομέα, ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησής τους, ενώ ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. στα έργα που είναι ενταγμένα στο Κ.Π.Σ.

γ. Το εύρος των αρμοδιοτήτων του Σ.Ε.Δ.Ε. και ο τρόπος άσκησής τους, δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τις αντίστοιχες του Ε.Σ.Π.ΕΛ.

δ. Οι υπηρεσίες που έχουν την ευθύνη της παραγωγής των υπό επιθώρηση έργων και οι ανάδοχοι κατασκευής τους υποχρεούνται να παρέχουν την συνδρομή τους τόσο στο Σ.Ε.Δ.Ε. όσο και στον Ε.Σ.Π.ΕΛ.

ε. Η έλλειψη πνεύματος συνεργασίας, αλλά και η μη σύννομη διοίκηση των έργων, εκθέτει τους εργολήπτες δημοσίων έργων στον κίνδυνο επιβολής των προβλεπόμενων από το Π.Δ. 278/99 κυρώσεων και τους υπηρεσιακούς παράγοντες στον κίνδυνο των πειθαρχικών κυρώσεων κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Ν. 3263/04 και βέβαια όλους τους εμπλεκόμενους σε άσκηση ποινικής δίωξης, αν από τα οικεία στοιχεία ήθελε προκύψει ότι διαπράχθηκαν ποινικά κολάσιμες πράξεις.

Σ.Α.Τ.Ε.

στ. Ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει το Σ.Ε.Δ.Ε. αν κατά τους διενεργούμενους (από αυτό) ελέγχους προκύψει κακή διοίκηση του έργου και το Σ.Ε.Δ.Ε. θέτει το έργο υπό διαρκή επιθεώρηση.

ζ. Αν με βάση τους διενεργηθέντες από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. ελέγχους προκύπτει ότι το έργο κατατάσσεται τελικά στις κατηγορίες II ή III δεν επιτρέπεται η παραλαβή του, αναστέλλεται η επιλεξιμότητά του και διενεργείται έκτακτος δημοσιονομικός έλεγχος, ανάλογα δε με το αποτέλεσμα του, εφαρμόζονται οι διαδικασίες του Εθνικού Συστήματος Δημοσιονομικών Διορθώσεων, που μπορεί να οδηγήσει σε οριστική απένταξη του έργου, διακοπή της περαιτέρω χρηματοδότησης του από το Ταμείο Συνοχής και αναζήτηση των καταβληθέντων.

η. Το Σ.Ε.Δ.Ε. είναι υπηρεσιακή μονάδα της Γ.Γ.Δ.Ε. και ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση μεταξύ τους.

θ. Επισημαίνεται ότι κατά των εκδιδόμενων σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 6 του Ν. 2860/2000 αποφάσεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών με τις οποίες γίνεται απένταξη του (συγ)χρηματοδοτούμενου έργου, (η οποία προκαλείται από την κατάταξή του από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ. στις κατηγορίες II ή III) προβλέπεται η άσκηση έφεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ειδικότερα ως προς τις αρμοδιότητες του Ε.Σ.Π.ΕΛ.

I. α. Στο άρθρο 43 παρ.1 και 2 του Συντάγματος αναγράφονται τα εξής :

«1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων ...» και «2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό».

β. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτουν (σε συντομία) ότι ο κύριος τρόπος για τη «νομοθετική παρέμβαση» της Εκτελεστικής Εξουσίας είναι τα Προεδρικά Διατάγματα και δευτερευόντως άλλοι φορείς της Διοίκησης, κυρίως, αλλά όχι μόνο, οι Υπουργοί και Υφυπουργοί, οι οποίοι εκδίδουν τις σχετικές κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεις, που μπορεί να είναι κοινές ή ατομικές, ενώ τόσο τα Προεδρικά διατάγματα, όσο και οι Υπουργικές (κανονιστικές) αποφάσεις οφείλουν να κινούνται μέσα στα πλαίσια της υπάρχουσας (ειδικής) εξουσιοδότησης, της οποίας πρέπει να γίνεται μνεία.

Σ.Α.Τ.Ε.

γ. Αναφέρθηκε ήδη ότι η Αρχή Πληρωμής διενεργεί ελέγχους με διασταύρωση στοιχείων στους τελικούς δικαιούχους στις «πράξεις» που χρηματοδοτούνται από το Κ.Π.Σ. και σε «ειδικές περιπτώσεις με απόφαση του Προϊστάμενου της Αρχής Πληρωμής μπορεί ο έλεγχος να ανατίθεται σε ειδική ομάδα ελέγχου στην οποία συμμετέχουν υπάλληλοι της Αρχής Πληρωμής, υπάλληλοι του δημόσιου τομέα ή και ιδιώτες, ή να αναθέτει το έργο του ελέγχου σε ελεγκτικές εταιρείες...» (άρθρο 9 παρ. 2).

δ. Στο προίμιο της 64517/Ε. ν. Σ. 8185/2-10-03 κοινής απόφασης των (Υφ)υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών περί της οποίας έχει γίνει λόγος, γίνεται επίκληση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου τέταρτου του Ν. 2372/96 και του Ν. 2800/2000, όπως επίσης και των νομικά αδιάφορων νόμων 1418/84 και 1558/85. Η υπάρχουσα στο νόμο 2372/96 εξουσιοδότηση δεν παρέχει (τουλάχιστον ρητά) αποφασιστικές αρμοδιότητες στον Ε.Σ.Π.ΕΛ. και από την άποψη αυτή η προβλεπόμενη από το άρθρο 5 παρ.5 της προαναφερθείσας Κ.Υ.Α. απαγόρευση παραλαβής των έργων που κατατάχθηκαν στις κατηγορίες II και III από τον Ε.Σ.Π.ΕΛ., αν ήθελε θεωρηθεί ως αμετάκλητα δεσμευτική φαίνεται ότι στερείται της προβλεπόμενης από το Σύνταγμα ειδικής εξουσιοδότησης. Πρέπει λοιπόν και η διάταξη αυτή να ενταχθεί στο σύνολο των εμπλεκόμενων διατάξεων με βάση τις οποίες ο Ε.Σ.Π.ΕΛ. δεν έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα, αλλά οι κατά περιπτώσεις προβλεπόμενες Κοινοτικές και Εθνικές Αρχές.

Κατόπιν των προπαρατεθέντων

Γνωμοδοτώ ότι η προσήκουσα απάντηση επί : α) των πρώτου και δεύτερου ερωτημάτων είναι ότι οι εκθέσεις των Ε.Δ.Ε. και του Ε.ΣΠ.ΕΛ., λαμβάνονται υπόψη

από τις αρμόδιες για την κατασκευή των έργων υπηρεσίες και αρχές, αλλά δεν τις υποκαθιστούν στη διοίκηση των έργων, ειδικά δε για τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Κ.Π.Σ., η αρμοδιότητα για τη λήψη των τελικών αποφάσεων, ανήκει στις κατά περίπτωση προβλεπόμενες Αρχές, οι οποίες είναι αρμόδιες για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων ως προς την περαιτέρω χρηματοδότηση τους από το Κ.Π.Σ. **Σ.Α.Τ.Ε.**

και β) Του τρίτου ερωτήματος, ότι στις περιπτώσεις που κοινοποιείται η έκθεση των Ε.Δ.Ε. και δεν απαντούν οι αρμόδιοι φορείς ή δεν την εφαρμόζουν, εφόσον τούτο επιβάλλεται από τους κανόνες που διέπουν την παραγωγή των δημοσίων έργων, επιβάλλονται σε βάρος των υπηρεσιακών παραγόντων οι προβλεπόμενες από το άρθρο 9 του Ν.3263/04 πειθαρχικές κυρώσεις από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή το κατά περίπτωση προβλεπόμενο άλλο όργανο διοίκησης του κυρίου ή του φορέα κατασκευής του έργου ή το αρμόδιο συλλογικό όργανο.

Αθήνα, 25-10-2005

Ο Γνωμοδοτών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΙΣ

ΜΕΛΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ